

הכוח הסגולי של הציצית

למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי - צריך להבין הרי מעשים בכל יום שבני אדם רואים את הציצית ואינם מרגישים שראיה זו פועלת עליהם? ועוד תמה בספר "בית יצחק" על כפל הלשון "וזכרתם את כל מצוות ה' וגו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי"?

מסופר על אחד מתלמידי הרב מבריסק ששאל אותו בענין זה: איך יתכן להגיע לעומק כזה שעל ידי ראיית צבע הפתיל תכלת ייזכר האדם בכסא הכבוד? ואולי זה נאמר בדורות הקדמונים שהיו עם צלילות מחשבה? והשיב לו: הרי חז"ל אמרו שאסור להסתכל בבגדי צבעונים שלא יבוא לידי הרהור, ולא נשתנה זה מהדורות הראשונים, וגם כאן הראיה לא השתנתה - תלוי מה אדם מכניס לראשו - אם מכניס קדושה יכול להגיע עד כסא הכבוד ואם להיפך יכול לפול מכל המדרגות.

לכן כתבה התורה בתוך פרשת ציצית "ולא תתורו", ללמדנו שהעינים אינן יכולות להכיל את ראיית הקדושה, אלא אם כן מקדש עצמו מראיות אסורות. וזו כוונת הפסוק "וראיתם אותו וזכרתם", שעל ידי מצות ציצית אפשר להגיע להיזכר בכסא הכבוד, אבל בתנאי שיקיים "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" שלא ישתמש בראיית העינים לדברים פסולים, ורק על ידי זה הכח הסגולי של הציצית פועל, כמו שכתוב בסיום הפסוק "למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי".

מסופר על רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל שפעם הביאו לו תלמידיו פרימוס חדש ולא ידעו איך להפעילו, חפשו ומצאו דף הוראות. התפעל רבי יחזקאל ואמר אם לפרימוס פשוט יש דף הוראות, כדי שלא יתקלקל ולא יזיק, על אחת כמה וכמה שיש לבריאה של האדם "ספר הוראות", ורק אם מתנהגים לפי ההוראות זוכים לראות את הקדושה.

שיא תורני

• המסיים מספר 1 •

בהקדמת בניו של הגר"א לביאורו לשולחן ערוך, הם מעידים כי בכל יום היה חוזר על 100 דפים, ובכל חודש היה מסיים כל התלמוד. בדורנו הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, בכל ערב פסח היה עורך במעמד אלפים את סיום הש"ס והתורה כולה. זמן הסיום נקבע לערב פסח, על מנת לקיים סעודת מצוה בשל תענית הבכורות המוטלת עליו. הסיום היה כולל את הספרים: תנ"ך, תלמוד בבלי וירושלמי, רמב"ם, שולחן ערוך, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים, זוהר ומשנה ברורה

עצה טובה

בכל פעם שאתה מרגיש שהגאון משתלט עליך, הזכר לעצמך עד כמה אתה עדיין רחוק ממיצוי הפוטנציאל הכביר שטמון בך (רבי נח וינברג זצ"ל בספר "מ"ח קנייני תורה" דרך כ"ט).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"העיקר הוא להתעורר ולחפש ולפשפש במעשינו אם יש בידינו איזה עוון לשוב עליו בתשובה. ובפרט להשתדל עם הנוער שלנו לגדלו על התורה והיראה ולהרגילו בדרך קדושה, כגון שלא יאכל שום דבר בלי ברכה, נטילת ידים וברכה קודם הסעודה, וברכת המוציא וברכת המזון, ושתהא תפלתו קבועה בערב ובבוקר ולהרחיקו מחברת מריעים, כי על כל מעשי הבנים גם האב נענש".

(מגיד חדשות "ח"י עמ' שע"ח)

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ (י"ג כ')

איתא במדרש לקח טוב: מפרי הארץ, זהו רמונים. אפשר שמה שביקש משה שיביאו רק רמונים, היינו משום שזה פרי שמתקיים הרבה זמן ולא כמו ענבים ותאנים, והוא בשביל להראות שבח הארץ. ועיין בספר יד משה למוהר"ם הכהן זצ"ל. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן • עובדיה חן

בלשון רבו

שנה, שכן רבי שמואל הנגיד ז"ל בספר "בן משלי" (מהדורת דב ירדן, ירושלים התשמ"ג, סי' תתמ"ט) בשיר המתחיל "מצדק ללא נודע" חורז "וכוסה עלי ברי בשמא" עם ידמה, ולמה, תסמא, ויהמה, יחידתך תרמה.

אם אתם מתגוררים בעיר התורה בערי יהודה ביתר, כדאי שתדעו שלפי מסורת הספרדים לעיר שלכם קוראים ביתר. הוכחה נאה שגם בזמן הראשונים הגו כך, מצא מרן שליט"א (בקונטרס "לאוקמי גירסא" שבסוף הסידור לתשעה באב) מהקינה "שאי קינה" שחרז שם "ובא ביתר ושם ביתר".

היום רגילים לפנות לאדם מכובד בתואר "מר פלוני". תודו שאין זה מצלצל יפה... והנה לפי מסורת הספרדים המר הופך למתוק, שכן אומרים "אמר מר" בחולם ולא בפתח. והנה בהערות מרן על ספר התשבי (ערך מר) מצא ראה למסורתנו מתיקוני הזוהר תקונא שתיתאה (דף קמ"ה סע"ב): "דבר אחר צוארך דא אורייתא דבעל פה וכו' מקוטר מור אמר מר". ומשמע שגורס אמר מר בחולם. ובספרו "אסף המזכיר" (ערך אמר מר) מביא לזה ראה מהקדמת מהרלנ"ח לספר עין יעקב שחרז בזה"ל: וידר יעקב נדר לאמר, זכור ושמור, החל וגמור, ניחא ליה למר. ע"כ. וכן מצא בתשובות הגאונים שכמה פעמים כתוב "אמר מור" בוי"ו.

לפעמים אין זה ענין רק של מסורות שונות, אלא גם מבחינה דקדוקית הנכון כפי מסורתנו.

כל ישראל ערבים... היתכן? לפי מסורתנו זה משנה מפורשת "כל ישראל ערבים זה לזה". בניגוד למה שקוראים היום למי שנותן ערבות להלוואה "ערב" ולרבים "ערבים", הנכון הוא ליחיד "ערב", ולרבים "ערבים". וכמו שהוכיח מרן בספרו "אסף המזכיר" (ערך ערב) שהוא על משקל קָדַר קָדְרִים, ונקמצה העין מפני אות הגרונית שאחריה. ואילו ערב ערבים מלשון מתיקות. ובאשר לישמעאלים (הלא ערבים...), להם קוראים "ערבים" ולא "ערבים".

בניגוד למלים בלשון הקודש שנזכרו בתנ"ך שאופן הניקוד שלהם מוסכם, לגבי אופן ניקוד המלים שנזכרו בתורה שבעל פה, קיימות מסורות שונות, ולפעמים מדובר בניקוד שונה לחלוטין.

אמנם העולם אינו רואה חשיבות בהקפדה על הקריאה הנכונה של מלים אלו, אך מצינו בכמה מקומות שהגמרא טורחת ללמדנו כיצד הקריאה הנכונה של מלים שלא נזכרו כלל בתנ"ך. כך למשל במסכת שבת (ע"ז סע"א): איבעיא להו גראינין או גרעינין וכו' איבעיא להו אוממות או עוממות וכו' ע"ש. וכן במסכת ביצה (ל"ה ע"ב). ע"ש. וגדולה מכולם, בברכות (מ"ז ע"א): יתיב רב ספרא וקאמר "לטעום" אתמר, למאי נפקא מינה? שחייב אדם לומר בלשון רבו. ע"ש. וכן מצאנו לכמה מן הראשונים והאחרונים שדנו וטרחו להשמיענו כיצד יש לנקד מלים מסוימות שנזכרו בש"ס. כגון המחלוקת שהביא בספר סדר הדורות (ערך ביבי) בין רבנו חננאל לערוך כיצד יש לנקד את השם "ביבי". והרב כף החיים, סופר (סי' ס"א, סעיף ג"ו) כתב: "וגם בזמירות ובתפלה ובכל עת שלומד, יתן בדעתו שהאותיות היוצאות מפיו היא בוקעת [צ"ל "הם בוקעות"] האויר ועולה [ועולות] למעלה, ואם אינו מדקדק בהם להוציאם כתיקנם, הרי אלו יצאו חסרים ופגומים ח"ו, והחי יתן אל לבו תמיד וה' יזכנו". עכ"ל.

כמו בכל ענין שמרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א רגיל למצוא מקור נאמן וסימוכין למסורתנו הקדומה, גם כאן מצאנו בספרי מרן ראיות מפתיעות לניקוד לפי מסורתנו, מה שמוכיח שהיא קדומה עד מאד. שיטה מקורית להוכיח כיצד ניקדו הראשונים את המלים שאינן מוזכרות בתנ"ך, מצא מרן דרך השוואות החרוזים בשירים שלהם.

כך לדוגמא, למי שמסתפק איך אומרים "שמא", שמא קוראים שְמָא כקריאת הספרדים או שמא שְמָא, מצא לו מרן ראה ודאית בספרו "אסף המזכיר" (ערך שמא) שמסורתנו יש לה ותק לפחות של אלף

7. **יזר** - הרגל את עצמך לענות "אני לא יודע". גם כשאתה בטוח בדברים, התנסח בהסתייגות: "נראה לי ש...", "אם אני טועה, אשמח אם תתקן אותי". זה יעזור לך לסגת בכבוד אם יהיה בכך צורך, וגם יעורר הערכה על כנותך. (הרב נח וינברג זצ"ל).

8. **הזדהות שלילית** - כאשר מישהו שח לך על צרתו, אל תמהר להשיאו עצות, או לספר לו שגם עליך עברו מצוקות דומות. כעת הוא אינו זקוק לעצה וניחום אלא להקשבה, הזדהות ואמפתיה. הוא פשוט רוצה שתאזין לו, שתחוש את מצוקתו, וכן, שתדע כי הוא מסכן. כאשר אתה מנסה לייעץ לו או להעמידו על טעותו, אתה בעצם מביע את הפעולה ההפוכה, לאמר: "זה לא כל כך נורא, גם עלי עברה כוס התרעלה". (הרב שמחה כהן זצ"ל בספרו "תקשורת עם קהל ויחיד" עמ' 37).

9. **שתיקה** - כאשר אתה מסופק אם הדברים שתגיב יהיו 'לענין' או שאינך בטוח בהם, מוטב שתשתוק - "סייג לחכמה שתיקה" (אבות ג, יג), "וגם אויל מחריש חכם יחשב" (משלי יז, כח).

10. **לדעת לסיים** - סיים את השיחה ברגע שכן השיח מעונין בכך, רצוי רגע לפני. כשהוא אומר "טוב, אז..." סיים את השיחה מיד.

1. **מאהודי המילים** - נסה לחזור אל מעבר לעיניו של הזולת, ושאל להבין את מחשבותיו ותחושותיו. שאל את עצמך: מה הביא אותו לעמדתו הנוכחית? מיהו באמת האדם הזה? מאיפה הוא מגיע? אלו דברים הוא חווה במהלך חייו?... (הרב בנימין רפפורט הי"ו).

2. **לא תחסום** - תן לבן השיח לדבר עד הסוף, בלי להיכנס לתוך דבריו.

3. **כבוד** - המתן מעט לפני שאתה מביע את דעתך, כדי שכן השיח יקבל את ההרגשה שתשובתך אינה מוכנה מראש ואתה יורה עליו את משפטי המחץ שלך.

4. **שיקוף** - כדי לתת הרגשה לזולת שאתה מקשיב לו באמת ומבין אותו, נסה לחזור מחדש במלים שלך על מה שהשמיע, באופן שישקף כמה שיותר את רגשותיו, ובקש ממנו אישור שאכן לכך התכוון: "אתה מתכוון לומר ש...?", "אז אתה בעצם טוען ש...?", "אני מבין מדברך ש...?", "אם אני מבין נכון...", "זה באמת כואב להרגיש ש...".

5. **שאלות** - במקום למהר להציג לבן השיח פתרונות, שאל שאלות, ונסה לפתח את השיחה בכיוון שיביא אותו לגלות בעצמו את הפתרון.

6. **עם ולא אל** - דבר עם אנשים ולא אליהם. (הרב נח וינברג זצ"ל).

רבי עקיבא - זכה לאשה טובה

בגמרא שבת (כ"ה ע"ב) מובא שרבי עקיבא היה אומר: "איזהו עשיר? כל שיש לו אשה נאה במעשים". ובקונטרס "חדר הורתי" (לידידי רבי דוד חדאד שליט"א) הביא בשם מרן הגר"מ מאזוז שליט"א שרבי עקיבא דיבר מתוך החויה האישית שלו, שאשתו רחל היתה נאה במעשיה, ונתנה לו ללמוד הרבה, עד שנתעלה ונהיה גדול התנאים! ובארים נסי גיטין (דף צ' ע"א) בתחילה רצה לפרש דעת רבי עקיבא שאפשר לגרש "אפילו מצא אחרת נאה הימנה", דהיינו נאה במעשיה ובתכונותיה, וכמו שאמר ר"ע עצמו בשבת כנ"ל. והוא כפירוש הראב"ע בפסוק "אם לא תמצא חן בעיניו" (דברים כ"ד ב'), שהיא הפך תולדתו. ע"ש. ר"ל הפך טבעו ותכונת נפשו. ושוב חזר לפרש דברים כפשוטן נאה ממש, ורבי עקיבא אזיל לשיטתיה בשבת (דף ס"ד סע"ב): אם כן אתה מגנה על בעלה ונמצא בעלה מגרשה. ע"ש.

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם ראוי לערוך לילדים בגנים (גילאי 3-5) חוג שבו יובאו בעלי חיים מסוגים שונים כדי שהילדים ילטפו את החיות?

תשובה: לראות כן, ואפילו לברך משנה הבריות. ללטף חיות טמאות - לא. והאדמו"ר מליבאוויטש זיע"א הקפיד בספרי ילדים שלא לצייר צורת חיות טמאות.

שאלה: כשמברכים "עושה מעשה בראשית" על ברכים, האם צריך לראות דוקא את הזרם החשמלי שנוצר בין העננים או שדי לראות את האור?

תשובה: די לראות את האור.

שאלה: בשבוע הבא, מרן פאר הדור הרה"ג הראשון לציון הרב עובדיה יוסף (שליט"א) צריך לבוא לפריז. השאלה: האם מברכים עליו בשם ומלכות "שחלק מחכמתו ליראיו". ואם כן, האם צריך לברך דוקא בפניו, כדי שישמע את הברכה או שהשמיעה שלו אינה מעכבת?

תשובה: מברכים בשם ומלכות, ואין צריך שהרב ישמע את הברכה.

שאלה: בימינו שישוב הארץ הוא לכאורה כמו בימי בית שני, האם צריך לברך בשם ומלכות "מציב גבול אלמנה" (כמבואר בש"ע סי' רכ"ד סעי' י')?

תשובה: אין לי כח להכריע בספק ברכות. אע"פ שלבי אומר שאנחנו במצב כזה, מכל מקום אבו-מאזן ואובאמה ימ"ש נושפים בערפנו, וה' ירחם. [אבל ראיתי כמדומה בשם הרב דבליצקי זצ"ל שכשנבנו הישובים זכרון יעקב ופתח-תקוה וכדומה באו רבנים ובידכו בשם ומלכות "מציב גבול אלמנה"].

שאלה: אם אני מתפלל לחש עם חזרת הש"ן, והש"ן זריז מאד, וכשהגעתי למחיה המתים הש"ן כבר נמצא ב"קדוש קדוש קדוש". האם אפשר לענות אתו "קדוש...?"

תשובה: מעיקר הדין די בעניית קדוש קדוש קדוש, ואין צריך לומר מן נקדישך וכו' רק ע"פ הקבלה, ולכן בנידון דידן יענה.

שאלה: בבית הכנסת בו אני מתפלל שחרית, לפעמים אנו מגיעים לישתבח וממתינים להשלמת המנין. האם מותר לאחר אמירת ישתבח לומר מספר הלכות לציבור עד שיגיע העשירי?

תשובה: אסור. אפשר לומר להם שהאומר תהלים בין ישתבח ליוצר יש לו ע"מ לסמוך. ועדיף ללמוד בהרהור, הלכות או פירוש רש"י וכדומה.

פסוק בזמנו - פסוק מהפרשה הרומז על הזמן בו נקראת הפרשה

יציאת המרגלים לשליחותם היתה ביום כ"ט סיון שחל בשבוע שבו קוראים פרשת שלח.

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com